

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2013. július

HÍREK

Határokon átívelő ökoturisztikai fejlesztések

**„Two rivers and one hill –
new eco tourist products along Drava, Danube and Papuk”**

Ökoturisztikai, környezeti nevelési infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztést hajt végre a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság horvátországi partnereivel közösen az országhatárt átívelő IPA-projekt keretében. A 2014 novemberében záruló fejlesztésnek köszönhetően a nemzeti park igazgatóság bővíti és fejleszti kínálatát, hogy jobban megfeleljen a modern turizmus és az iskoláskorú korosztály elvárásainak.

Az ökoturisztikai fejlesztések a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a horvátországi Zeleni Osijek civil szervezet, valamint a Papuk Natúrpark együttműködésében zajlanak, összesen 1.021.266 euro értékben. A projekt keretében a magyarországi területeken 345.553 euro értékű fejlesztés valósul meg.

A drávaszentesi Dráva Kapu Bemutatóközpontban többek között idegenforgalmi infrastruktúra-fejlesztés történik, valamint egy madárrepatrió is létesül. Egyrészt így lehetőség nyílik sérült, beteg madarak helyben való gyógyítására, másrészt a vendégek közelebbről megismerhetik az egyes madárfajokat. A fejlesztés keretében felújítjuk a Szentborbási Oktatási Központ melléképületét. Emellett padokkal, asztalokkal, esővédőkkel kibővül a drávai vízitúra táborhelyek infrastruktúrája, valamint Drávaszabolcson elkészül egy új tanösvény. Az ökoturisztikai fejlesztések érintik a kerékpáros- és viziurizmust: túrakenuk és kerékpárok, továbbá a szállításukat szolgáló mikrobusz és utánfutó beszerzésével. Béda-Karapancsán a Boki-Duna halászati bemutatóhely tradicionális halászati eszközöket és módszereket bemutató létesítménye egészül ki új elemekkel, információs táblákkal. A kölkei Fehér Gólya Múzeum mellett padok és asztalok, valamint az időjárásálló interaktív foglalkoztatók szolgálják majd a szabadtéri környezeti nevelési foglalkozásokat.

A projekt keretében megvalósuló fejlesztéseket és a kibővülő kínálatot mutatják be a kétnyelvű (magyar-horvát) nyomtatott anyagok, melyek segítségével mindkét ország turistái könnyebben tájékozódhatnak az érintett területeken. A színes prospektusok eljutnak az utazási irodákhoz, turisztikai szolgáltatókhoz, médiához, valamint a helyi vendéglátókhöz, természetvédelmi hatóságokhoz, az üzleti szektor szereplőihöz is.

Halmentés Béda-Karapancsán

Az árvíz visszahúzódása után számtalan kis vizes élőhely maradt az ártéren. Ezek kiváló halnevelő területek a kikelt ivadékoknak. Vannak azonban olyan vízállások is, melyek mesterséges létesítmények mellet keletkeztek,

így kiszáradásukkal elpusztulnak a bennük élő állatok. Egy ilyenhez riasztották a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjait Bédán. Az árvízvédelmi töltés lábában elhelyezkedő gödörből a nagy meleg hatására a víz vésszenen fogyni kezdett. A halak mentése során igazi ritkaságra is bukkantak a nemzeti park igazgatóság munkatársai. A pocsolyában a szakemberek a védett réti csík (*Misgurnus fossilis*) kb. 500 egyedére bukkantak, az egyedek 1-3 cm-esek voltak. Az összegyűjtött halakat és kétéltűeket a legközelebbi alkalmas élőhelyre szállították és elengedték.

A réti csík a mára már eltűnőben lévő lápok, mocsarak hala. Oxigénben szegény környezetben is meg tud élni, mivel levegőt nem csak a kopoltyúin keresztül vesz föl a vízből, hanem a száján át is. Ezt a belein keresztül áramoltatja és az így kivont oxigénnel egészíti ki a mostoha környezete miatti oxigénhiányt. A 1800-as években nagy halászati jelentőséggel bírt, sok legendás halétel köthető a nevéhez. A csíkok halászata külön foglalkozás volt, amit csíkászatnak neveztek. Mára megritkult, védett, fogása tilos. Érdekessége, hogy a vizek kiszáradásával beássa magát az iszapba, földbe, így vészeli át a vízhiányos időszakokat. Ezt használta ki a régi korok embere, és a kiszáradt tómedrekben ásóval „halászott”. Erre utal a tudományos neve is ásott hal – fossilis. *(Deme Tamás)*

Parlagi sas a Szekszárdi-dombságban

Június 22-én a Szekszárdi-dombság Gurovicai területén a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat vezetője egy parlagi sast figyelte közvetlen közeliől. A madár az erdő mellett a földes úton állt, és csak akkor repült fel, amikor a terepjáró a fák takarásából kitűnt, kb. 7-8 méteres távolságban. Előrrerepült az út felett, majd egy kiálló ágra szállt rá, ezt követően elrugaszkodott és elrepült Grábóc irányába. Tóth István Zsolt tájékoztatta munkatársunkat arról, hogy a madarat áprilisban már látta Grábóc közelében repülni. Reméljük, hogy ez a ritka, fokozottan védett ragadozónk tartósan itt marad a Dél-Dunántúlon. *(Varga Zsolt)*

FELHÍVÁS

Kis természetvédők napközis tábor a Tettye Oktatási Központban

Értékes természetismereti programokkal kitöltött tábor várja a 8-12 éves korú gyermekeket Pécsen, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központjában. Címzavak a tematikából: a Pintér-kert felfedezése; élet a vízben; állatok nyomában; élet a levegőben; a túlélés bajnokai; élet az erdőben; kézműveskedés a zöld szemlélet jegyében sok szép ajándék készítésével; élet az ember árnyékában; emléktáska készítés; kirándulás a Pécsi Állatkertbe

A tábor időpontja: 2013. augusztus 12-16., minden nap 8-16 h-ig, A jelentkezési határidő 2013. augusztus 2. A tábor helyszíne a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központja Pécsen, a Tettye tér 8. szám alatt. A részvételi díj: 12.000 Ft, mely a helyszínen, az első napon, érkezéskor fizetendő.

A részletes ismertető és a jelentkezési lap honlapunkról tölthető le: www.ddnp.hu

EMBER ÉS TERMÉSZET

Augusztus végén kezdődik a denevérek nászidőszaka

A denevérek a szaporodásban és utódnevelésben is jelentősen eltérnek a többi emlősállattól, de még a hozzájuk hasonló kistestű rovarévtől is. Az egész folyamat egy meghatározott éves ritmust követ, mely alapján véve a

téli álomhoz és az éves időjáráshoz alkalmazkodik.

A denevérek násza nyár végén, ősz elején zajlik, de tavasszal is megfigyelhető párzás. A nászidőszakban gyakori jelenség, hogy a denevérek úgynevezett nászbarlangokat keresnek fel, amely később telelőhelyül is szolgálhat. A Dunántúl egyik legjelentősebb nászbarlangja az Abaligeti-barlang. Több ezer denevér fordul meg itt augusztus végén, szeptember elején, tehát nagyobb az esély a sikeres párosodásra. Mivel a megtermékenyülés ősszel történik és a fejlődő embrióknak táplálékra van szükségük, ezért a nőstények a téli álom során a méhben raktározzák a spermiumokat és csak tavasszal érik be a petesejt, ami akkor megtermékenyülhet. Ekkor elkezdenek fejlődni, és nyár elejére, közepére megszületnek az első denevérbébik. *(az abaligeti Denevérmúzeumban található ismertető részlete)*

Ebben az időszakban lehetőség nyílik közelebbről is megismerni a denevéreket az Abaliget-barlang előtt augusztus 31-én 20:00 órától megrendezésre kerülő "Denevérest" című bemutatón.

TÚRAAJÁNLATOK

Kenutúrák a nemzeti parkban

„Hódító hód” kenutúra Gemencen augusztusban is

A Dunán levonuló árhullám miatt a júniusra meghirdetett kenutúráinkat sajnos nem tudtuk lebonyolítani. Júliustól azonban az eredeti tervek szerint indulhattak a kenutúrák a gemenci erdőbe. A nagy érdeklődésre való tekintettel Igazgatóságunk egy extra időpontot is meghirdet augusztusra. A kenutúrán szakvezető kalauzolásával bejárjuk a vadregényes Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. Megismerkedhetünk a területen élő hódok életmódjával, megcsodálhatjuk a folyóparti ártéri erdőt, és az itt élő vízimadarakat. Az egykori folyóág végén, egy nagyobbacska szigetet megkerülve indulunk vissza a túra kiindulási pontjára. A maximális létszám 20 fő, előzetes bejelentkezés szükséges! A túra indulási helyéről és az időpontról a jelentkezők a túra előtt néhány nappal kapnak értesítést. A túra hossza: 8 km, időtartama: 3 óra. A részvételi díj: 1500 Ft/fő. Időpont: augusztus 24., szombat.

Információ, jelentkezés a kenutúrákra: Telefon: 30/377-3388, 30/326-9459. E-mail: komlos@ddnp.kwm.hu, evahorvath@ddnp.kwm.hu.

Gólyák nyomában Béda-Karapancsán - kenutás a nemzeti parkban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. Itt van hazánk rétisások és fekete gólyák által egyik „legsűrűbben lakott” területe. A háborítatlan ártéri erdők mélyén zavartalanul pihennek meg a gémfélék, kis és nagy kócsagok, kanalas gémekek. Ligeterdeiben kockás liliom, jerikói lonc és fürtös gyűrűvirág is előfordul. A mocsárrétek, legelők növényei a réti iszalag és a mocsári aggófű.

A tájegység vízivilágát, a Külső-Béda mellékágot, valamint a gólyák világát és az ártér működését és élővilágát segítenek megismerni a júliusban és augusztusban szombati napokon, összesen 9 alkalommal induló szekvezetési kenutúrák és a Fehér Gólya Múzeumban tett látogatások.

Időpontok: augusztus 3., augusztus 10., augusztus 17., augusztus 24., augusztus 31.

09.00: találkozó a kölkedi Fehér Gólya Múzeumnál, majd kenutás a Külső-Bédán

A kenutúra indulási helye a múzeumtól kb. 9 kilométerre helyezkedik el, ahová a résztvevők saját gépjárműveikkel jutnak el a Nemzeti Park Igazgatóság munkatársának „felvezetésével”. A kenutúrán szakvezető mutatja be a Duna egykori főágát, a Külső-Bédát. Kis szerencsével a híres és színes ártéri madárvilág képviselőit is meg lehet pillantani: barna kányát, szürke gémet, jégmadarat.

12.00: Tárlatvezetés a Fehér Gólya Múzeumban

A Mohácstól délre fekvő Kölked lakossága évszázadok óta együtt él a gólyákkal. A dunai ártér határában fekvő községben mindig biztos fészkelő és táplálkozó helye volt a fehér gólyáknak. 2002-ben létesült az országban egyedülálló Fehér Gólya Múzeum, mely egyetlen faj – a fehér gólya – köré szervezte tárlatát. A látogatók megismerkedhetnek a fehér gólyák életével: érdekes részleteket tudhatunk meg a fészkelési szokásaikról, táplálkozásukról, vonulásukról.

Találkozási pont: Fehér Gólya Múzeum, Kölked, Széchenyi u. 1. Utazás: egyénileg, saját gépjárművel. Szúnyogok és kullancsok elleni védekezés javasolt; sapka, naptej használata ajánlott. Részvételi díj: 2-14 éves korig 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő

Maximum létszám: 40 fő, egyéni turisták részére. Csoportoknak más időpontokban előzetes bejelentkezés alapján.

Információ: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, László Gabriella, tel.: 30/846-6020. www.ddnp.hu, www.fehergolyamuzeum.hu

PROGRAMAJÁNLÓ

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai augusztusban és szeptember elején

Augusztus 3.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

Augusztus 10.: Csatatéri séták – Nagyharsány és szakvezetési túra az Ammonitesz tanösvényen – JELVÉNYGYŰJTŐ TÚRA

A korábban Mészhegy néven ismert terület kőbányája udvarán egyedülálló jura időszerű és pliocén-pleisztocén korú kőzettani értékek láthatók a sziklafalban. Az ammonitesz és gerinces maradványok több tízmillió év evolúciós történetét őrzik. A területen 1910-től folynak geológiai kutatások, melyek során 27 új állatfajt fedeztek fel. Az ősgerincesek között találtak itt Észak-Amerikából bevándorolt vadlovakat és farkasokat is. A résztvevők megismerhetik e különleges geológiai értékeket, valamint számos érdekességet hallhatnak a területen lefolyt nagyharsányi csatáról is.

Helyszín, időpont: Ammonitesz tanösvény indító táblája (GPS: N45.875955 E18.447562), 10.00 óra.

A túra hossza, időtartama: 1 km, 2-3 óra. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

Augusztus 10.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán - kenutúrás a nemzeti parkban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

Augusztus 12-16.: Napközis Tábor a Tettye Oktatási Központban

Értékes természetismereti programokkal kitöltött tábor várja az általános iskolás korú gyermekeket Pécsen, a Tettye Oktatási Központban. A terepi és foglalkoztató terembe tervezett foglalkozásokon, tematikus napok keretében ismerhetik meg a résztvevők a gyógynövényeket, a vizek apró lakóit, a madarak életét, az erdők titokzatos világát. Játékos feladatok, izgalmas vetélkedők várják a gyerekeket. Kirándulások és kézműves foglalkozások is színesítik a programot.

Időpont: hétfőtől péntekig 8.00-16.00 óráig.

Helyszín: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Tettye Oktatási Központ, Pécs, Tettye tér 8.

Részletek honlapunkon: www.ddnp.hu

Augusztus 17.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán - kenuzás a nemzeti parkban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenuútját tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg a gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

Augusztus 24.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenuútját tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg a gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

Augusztus 29.: Megemlékezés a mohácsi csata évfordulóján

Az 1526. augusztus 29-i mohácsi csata helyszínén, Sátorhely határában elterülő emlékhely több mint 1500 katona végső nyughelye. Az évforduló napján a csatában elesett hősökre emlékezünk. Helyszín, időpont: Mohácsi Történelmi Emlékhely, 17.00 óra. A programon való részvétel ingyenes.

Augusztus 31.: Gólyák nyomában Béda-Karapancsán - kenuzás a nemzeti parkban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenuútját tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg a gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. A részvételi díj: 2-14 éves korig 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett 2200 Ft/fő.

Augusztus 31.: Denevérest Abaligeten

Az esti program során a denevérek különleges és titkokkal körülfűzött világát ismerhetik meg a látogatók szakavatott denevérkutató segítségével. Az Abaligeti-barlangnál hálóval befogott denevéreket lehet közelről megnézni, ismerkedve a fajok egyedi jellemzőivel. Helyszín, időpont: Abaligeti-barlang, 20.00 óra. Ingyenes program.

Szeptember: Bálványfagyűrűzés a Boros-Drávánál

Az ember, amióta lehetősége van földrészek között kalandozni, azóta hozza-viszi az ott található növény- és állatfajokat. Az új környezetbe került fajok egy része kikerült az ember ellenőrzése alól és természetes ellensége nem lévén rohamos terjeszkedésnek indult az őshonos fajok rovására. Egyik ilyen fajunk a keletről származó bálványfa. Ahol megtelepszik, onnan igen nehéz kiirtani, hiszen gyökérről nagyon jól sarjad, így egy fa kivágása után tíz másik jelenik meg.

Védett természeti területen vegyszeres kezelése sem lehetséges, így marad a mechanikus kezelés, melyhez semmi egyébre nincs szükség, csak egy éles késre. Ehhez a természetvédelmi szempontból fontos tevékenységhez Ön is csatlakozhat!

A PROGRAM PONTOS IDŐPONTJÁRÓL HONLAPUNKON ÉS HIRDETMÉNYEINKBEN TÁJÉKOZTATJUK A KÖZÖNSÉGET!

Szeptember 3.: DDNP Klub

A Nílus völgyétől a Vörös-tengerig – Laczik Dénes előadása
Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra
Ingyenes.

Információ a túrákról, bejelentkezés csoportoknak: Telefon: 30/377-3388, 30/326-9459. e-mail:
komlos@ddnp.kwm.hu, evahorvath@ddnp.kwm.hu

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

[Pécs, Pintér-kert Arborétum](#)

[Pécs, Tettyei Mészstufa-barlang](#)

[Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum](#)

[Mohácsi Történelmi Emlékhely](#)

[Kölked, Fehér Gólya Múzeum](#)

[Boki-Duna, halászati bemutatóhely](#)

[Barcs-Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont](#)

[Szársomlyó](#)

[Nagyharsányi Szoborpark](#)

Zselici Csillagászbolt-park - [Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban](#) - [Éjszakai túrák igény szerint](#)

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 72/518-221, 72/518-222
E-mail: wodtke@ddnp.kwm.hu, komlos@ddnp.kwm.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra "Hírlevél leiratkozás" tárgyú [e-mailben](#)! Köszönjük!